

Forslag til temagudstjeneste «Vern om skaperverket – liv under vann».

Forslag v/ **Sindre Eide og Estrid Hessellund**

18.oktober 2020 arrangeres TV-aksjon 2020 og i år går de innsamlede midlene til WWF og deres arbeid med å bekjempe havforurensning, spesielt plastforsøpling.

Her er forslag til temagudstjeneste som kan brukes 18. oktober, men dette kan også brukes som liturgiske byggeklosser, og tas inn i en hvilken som helst gudstjeneste der det måtte passe. «Liv under vann» er både FN's bærekraftsmål nr. 14 og del av tematikken for TV-aksjonen 2020.

Til informasjon - WWF forteller:

Åtte millioner tonn plast havner i havet hvert år.

Plasten truer ikke bare dyrelivet, men også oss. Med konkrete tiltak der problemene er størst, skal årets TV-aksjon ta plasten ved rota.

Sammen skal vi redusere plastutslippene og ta vare på verdenshavene!

*Havet er fantastisk. Det har gitt liv til alt levende på planeten vår. Men nå er havet truet. **Heldigvis finnes det løsninger.***

*Med midler fra TV-aksjonen **starter vi der problemet er størst: En tredjedel av plasten i havet kommer fra Sørøst-Asia.***

*Derfor er TV-aksjonsmidlene øremerket tiltak i **Indonesia, Vietnam, Filippinene og Thailand.***

*Årets TV-aksjon skal bekjempe plast i havet gjennom å etablere og forbedre eksisterende avfallssystemer for mer enn **900 000 mennesker.***

*I samarbeid med lokalbefolkning, myndigheter og næringsliv skal vi **reducere utslipp av plast til elver og hav med 7000 tonn årlig.***

Vi skal samle inn og resirkulere søppel som i dag ender opp i naturen, redusere bruken av unødvendig plast og jobbe for at beslutningstakere forplikter seg til å nå WWFs mål om null plast på avveie i 2030.

Forberedelse

Lag evt. en skulptur av plast-søppel som dere har samlet på forhånd (god oppgave for barn/trosoppplæring, speidergruppe, familie-på-tur...)

Skulpturen plasseres sentralt i kirkerommet på søndagen, og kan evt. knyttes til samlingsbønnen, kyrieropet eller forbønnen.

Samlingsbønn

Gode Gud, du som gir liv til alt som lever,
vi priser deg for jordens og havets skjønnhet,
og for alt som lar oss kjenne at du er god.

I dag er vi samlet ved en skulptur av plast
som vi har bygget som en påminnelse
om kampen mot plast i havet.
Her for ditt ansikt ber vi: Gi oss vilje og visdom
til å redusere plastbruk og kjempe mot
forsøpling av skaperverket.
Gud, det er i deg vi lever, beveger oss og er til.
Lukk nå opp våre hjerter så vi kan fornyes i troen på deg
og i tjeneste for alt det skapte
i hav og elver, i luften og på land.
Amen

*Samlingsbønn, inspirert av tema for TV-innsamlingen 2020, samlingsbønn 3 i
ordning for hovedgudstjenesten i DNK og Apg 17,28. (Sindre Eide, 2020).*

Inngangsort

Vi er en del av jordens vev

Jorden og det som fyller den,
hører Herren til,
verden og de som bor der, er hans.
For han har grunnlagt jorden på havet,
grunnfestet den
på strømmende vann. (*Salme 24,1-2*)

L: Alt som berører jorden,
berører jordens barn.
Dette vet vi, at jorden og havet ikke tilhører oss:

Alle: Vi tilhører jordens vev.

L: Dette vet vi, at alle ting er forbundet:
Alle: som blodet forener en familie.

L: Dette vet vi, at hva vi gjør mot veven:
Alle: det gjør vi mot oss selv.

Fritt etter Høvding Seattles' tale, 19.årh. O: Estrid Hessellund, 2007

Bibelt tekst: Salme 104, 24-30

Herre, hvor mange dine gjerninger er!
Og alle har du gjort med visdom,
jorden er full av det du bærer fram.

²⁵ Her er havet, stort og vidt,
med en talløs vrimmel av dyr, både små og store.

²⁶ Der stevner skipene fram,

der er Leviatan, som du har skapt til å leke med.

27 Alle venter på deg,
at du skal gi dem mat i rett tid.

28 Du gir, og de sanker,
du åpner hånden, og de blir mett med det gode.

29 Du skjuler ansiktet, og de blir grepet av redsel,
du tar livsånden fra dem, de dør
og blir til støv igjen.

30 Du sender ut din Ånd, og de blir skapt,
du gjør jorden ny.

*Alternative tekster fra Salmenes bok med tilknytning til hav:
Salme 93 / Salme 95 / Salme 136,6 / Salme 139,5 / Salme 148*

*Tekster fra Det nye testamentet: velg gjerne tekster om forvalterskap,
f.eks. lignelsen om talentene Matt. 25, 14-30; 1 Kor 4, 1-2;*

Takkebønn / Kyrie-rop

Gode Gud. Vi takker deg for ditt mangfoldige skaperverk.
Det ble til før oss, og det skal vare ved etter oss.
La oss erkjenne at vi er en del av skaperverket,
og at vårt liv avhenger av at det forblir uskadet.
Herre miskunne deg!
Alle: Kyrie eleison

Gode Gud. Vi takker deg for havet og vannet.
Det gir oss liv og er hjemsted for fisker, dyr og planter.
Vi ber deg for det marine økosystem som er truet.
Plastavfall forurensner verdenshavene.
Mikroplast forgifter fisk, fugler og mennesker.
Forsøplingen av havet lar korallene dø.
La oss finne veier så forurensning av havet kan ta slutt.
Gi oss visdom til å leve i samklang med ditt skaperverk.
Herre, miskunne deg!
Alle: Kyrie eleison

Gode Gud. Vi takker deg for alt det havet skjenker oss:
For føde som gir næring til millioner av mennesker.
For renere luft som vi får puste i,
forfriskning og ro som vi kan oppleve.
La oss ta vare på havet og alt som lever i det.
Herre, miskunne deg!
Alle: Kyrie eleison

Fra Evangelische Kirche in Deutschland (EKD) «Gottesdienst zum Thema Meeresschutz», 2019.

O: Estrid Hessellund, 2020

Forbønn for havet og jorda

Gode Gud, vi ber for havet og jorda.

Vi kommer til deg med vår takk for alt levende som du har gitt oss, for livets mangfold

– for fisker, fugler, dyr og planter.

Vi kommer også med bønn om tilgivelse for alt vi ødelegger og forurensar

- for forsøpling av plast

i vårt nærmiljø, i elver og i havet.

Se i nåde til oss. Tenn håpet i oss, og gi oss vilje til handling.

Gud, vi ber

Bønnesvar: GUD, SKAP I OSS TRO, HÅP OG HANDLING. HERRE, HØR VÅR BØNN (leses eller synges)

Vi er ofte likegyldige, eller tenker ikke over det

- når vi ber om flere plastposer i butikken

enn vi egentlig trenger,

- når vi ser plastsøppel ligge i veikanten

uten å plukke det opp.

Gjør oss bevisste, Gud,

så vi bryr oss og søker kunnskap om hvordan

plastsøppel påvirker livsmiljøet for mennesker,

planter, dyr og alt liv i havet.

Gud, vi ber.

Bønnesvar: GUD, SKAP I OSS TRO, HÅP OG HANDLING. HERRE, HØR VÅR BØNN

Vi ber for alle skapninger i havet,

alt fra de minste plankton til de største hvalene.

Hjelp oss som forvaltere av skaperverket

du har betrodd oss,

å handle slik at ikke plast blir en

dødsårsak for stadig flere sjøfugler og fisker.

Gjør oss villige til å delta i rydding av plastsøppel

langs strender, elvebredder og i vårt eget nabolag.

Gud, vi ber.

Bønnesvar: GUD, SKAP I OSS TRO, HÅP OG HANDLING. HERRE, HØR VÅR BØNN

Barmhjertige Gud, vi ber for årets TV-aksjon.

Takk for alle bøssebærere og for alle som gir penger

og bidrar til bekjempelse av plast i havet.
Vi ber særlig for innbyggerne i Thailand, Vietnam,
Filippinene og Indonesia.
Vi ber om at TV-aksjonen må hjelpe dem
til bedre avfallshåndtering og resirkulering.
Gud, vi ber.

Bønnesvar: GUD, SKAP I OSS TRO, HÅP OG HANDLING. HERRE, HØR VÅR
BØNN

Vi ber for politikere og alle med lederansvar i Norge og alle land i verden.
Vi ber for kirkeledere og mennesker med myndighet i alle trossamfunn.
Gi dem visdom og mot til å kjempe for at
forsøpling, forurensning og uvettig utnyttning av naturen må opphøre,
slik at elvene kan fryde seg, livet i havet kan juble av glede,
ødemarker springe i blomst, og barn synge og le i trygge omgivelser.
Livets Gud, forny vår drøm om at alt liv på land, i vann og i luften
får utfolde seg uten ødeleggelse og død.
Gud, vi ber.

Bønnesvar: GUD, SKAP I OSS TRO, HÅP OG HANDLING. HERRE, HØR VÅR
BØNN

Sindre Eide, 2020

Velsignelse

Guds velsignelse være over deg
som Guds ånd over vannet.

Guds velsignelse være i deg
lik vannet som holder deg i live.

Guds velsignelse innhulle deg
som tåke over havet.

Guds velsignelse berøre deg
som en lett brise ved stranden.

Og Guds fred
som er høyere og dypere enn noe hav,
bevare din sjel og din ånd i Jesus Kristus.
Amen.

*Fra Evangelische Kirche in Deutschland (EKD) «Gottesdienst zum Thema
Meeresschutz», 2019.*

O: Estrid Hessellund, 2020

Utgangsbønn / Sendelse

Guds hellige Skaperånd,
du som beveger elver og hav,
la vannet bli rensset så det gir liv.

Gå i tro og vær sannhetsvitner for Gud.
Se Guds godhet i skaperverket, også i det minste og det mest ubetydelige.
Se Kristi nærvær tydelig tegnet i vår nestes ansikt,
og la Den Hellige ånd vise oss veien til sann fred.

Fra «Gloria Deo» (KEK 2003) O: Estrid Hessellund, 2020

Salmeforslag

N13, 278: Herre Gud, ditt dyre navn og ære (obs. vers 4)
N13, 297: Syng for Herren, sol og måne
N13, 302: Alle skapnings Herre, Allmakts Gud (obs. vers 5)
N13, 304 Når heile verda syng mot Gud
N13, 452 Du som styre straum og vind
N13, 295: Skaperens stemme høres en morgen / Jupmelen giele, voestes biejjien (Ss)
N13, 718: Du gav oss perlen, den som heter Jorden
N13, 720: Alt som lever, alt som trues
N13, 725: Vern og beskytt meg, ikke fornekt meg
N13, 726: Menneske, du som har kunnskap
N13, 735: Gud, i en tid da alle krefter røynes
N13, 48: Deilig er jorden